

Sygn. akt VU 518/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lutego 2016 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Beata Łapińska

Protokolant st. sekr. sądowy Karolina Rudecka

po rozpoznaniu w dniu 10 lutego 2016 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku S. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania S. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 9 kwietnia 2015 r. sygn. (...)

1. **oddala odwołanie,**

2. **zawarty w piśmie procesowym z dnia 29 stycznia 2016 r. wniosek wnioskodawcy S. W. o wyrównanie emerytury za okres od 01.10.2011 r. do 15.03.2015 r. w kwocie 9.145,22 zł (dziewięć tysięcy sto czterdzieści pięć złotych dwadzieścia dwa grosze) wraz z ustawowymi odsetkami przekazuje organowi rentowego celem merytorycznego rozpoznania.**

Sygn. akt V U 518/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 9 kwietnia 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. przyznał wnioskodawcy S. W. prawo do emerytury od dnia 16 marca 2015 roku, tj. od ukończenia wieku emerytalnego 65 lat i 7 miesięcy. Organ rentowy pomniejszył podstawę obliczenia emerytury o kwotę stanowiącą sumę pobranych emerytur, w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy i składki na ubezpieczenie zdrowotne. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Organ rentowy do wyliczenia wysokości świadczenia emerytalnego przyjął kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego w wysokości 595.870,73 zł, sumę kwot pobranych emerytur w wysokości 150.357,23 zł oraz długość średniego dalszego trwania życia, tj. 208,50 miesięcy. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że wysokość emerytury została obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Przy tak przyjętych wyliczeniach organ rentowy ustalił, że wysokość emerytury wnioskodawcy wynosi 2.136,76 zł, co jest świadczeniem mniej korzystnym i Zakład Ubezpieczeń Społecznych poinformował wnioskodawcę, że nadal będzie wypłacać dotychczas pobieraną przez niego emeryturę.

W odwołaniu od powyższej decyzji, złożonym w dniu 11 maja 2015 roku, S. W. wniósł o jej zmianę poprzez wyliczenie świadczenia emerytalnego z uwzględnieniem, iż średnia dalszego trwania życia winna wynosić 180,30 miesięcy, ze względu na fakt, że wnioskodawca pobierał emeryturę wcześniejszą przez 67 miesięcy. Zdaniem skarżącego przy tak przyjętej średniej dalszego trwania życia wartość jego świadczenia emerytalnego winna wynosić 2.470,96 zł, a nie 2.136,76 zł.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wnosił o oddalenie odwołania.

W piśmie procesowym z dnia 29 stycznia 2016 roku S. W. wniósł o wyrównanie emerytury za okres od dnia 1 października 2011 roku do dnia 15 marca 2015 roku w kwocie 9.145,22 zł wraz z ustawowymi odsetkami.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

S. W. urodził się w dniu (...).

(dowód: wniosek k. 1-4v akt o emeryturę)

Decyzją z dnia 28 lipca 2009 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił wnioskodawcy S. W. prawa do emerytury. W uzasadnieniu organ rentowy podniósł, że ubezpieczony nie udowodnił wymaganych 15 lat pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

(dowód: decyzja ZUS z dnia 28 lipca 2009 roku k. 23-24 akt o emeryturę)

Wyrokiem łącznym z dnia 30 czerwca 2010 roku Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim w sprawie o sygn. V U 1213/09 m.in. zmienił decyzję z dnia 28 lipca 2009 roku w ten sposób, iż przyznał S. W. prawo do emerytury od dnia (...) 2009 roku.

(dowód: wyrok Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 30 czerwca 2010 roku w sprawie o sygn. akt V U 1213/09 wraz z uzasadnieniem k. 59-70 akt o emeryturę)

Decyzją z dnia 10 września 2010 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych, w wykonaniu powyższego wyroku, przyznał wnioskodawcy emeryturę od dnia (...) 2009 roku, tj. od daty określonej w wyroku sądu. Organ rentowy wyliczył wysokość emerytury wcześniejszej skarżącego w oparciu o średnie dalsze trwanie życia w wysokości 247,30 miesięcy.

(dowód: decyzja ZUS z dnia 10 września 2010 roku k. 85-88 akt o emeryturę)

Wyrokiem z dnia 6 grudnia 2010 roku Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalski w sprawie o sygn. V U 1123/10 oddalił odwołanie wnioskodawcy od powyższej decyzji, a wniosek S. W. o wypłatę odsetek od wyrównania emerytury przekazał do rozpoznania organowi rentowemu. Wyrokiem z dnia 22 września 2011 roku Sąd Apelacyjny w Łodzi w sprawie o sygn. akt III AUa 132/11 oddalił apelację wnioskodawcy od powyższego orzeczenia.

(dowód: wyrok Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 6 grudnia 2010 roku w sprawie o sygn. akt V U 1123/10 k. 131 akt o emeryturę oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 22 września 2011 roku w sprawie o sygn. akt III AUa 132/11 k. 136 akt o emeryturę)

W dniu 24 marca 2015 roku S. W. złożył wniosek o emeryturę. Decyzją z dnia 9 kwietnia 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia 16 marca 2015 roku, tj. od ukończenia wieku emerytalnego 65 lat i 7 miesięcy. Organ rentowy pomniejszył podstawę obliczenia emerytury o kwotę stanowiącą sumę pobranych emerytur, w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy i składki na ubezpieczenie zdrowotne. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Organ rentowy do wyliczenia wysokości świadczenia emerytalnego przyjął kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego w wysokości 595.870,73 zł, sumę kwot pobranych emerytur

w wysokości 150.357,23 zł oraz długość średniego dalszego trwania życia, tj. 208,50 miesięcy. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że wysokość emerytury została obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Przy tak przyjętych wyliczeniach organ rentowy ustalił, że wysokość emerytury wnioskodawcy wynosi 2.136,76 zł, co jest świadczeniem mniej korzystnym i Zakład Ubezpieczeń Społecznych poinformował wnioskodawcę, że nadal będzie wypłacać dotychczas pobieraną przez niego emeryturę.

(dowód: wniosek k. 1-4v akt o emeryturę oraz decyzja z dnia 9 kwietnia 2015 roku k. 10-11 akt o emeryturę)

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie wnioskodawca twierdził, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych wyliczając jego świadczenie emerytalne winien wziąć pod uwagę średnią dalszego trwania życia w wysokości 180,30 miesięcy, a nie 208,50 miesięcy z uwagi na fakt, że skarżący przez 67 miesięcy pobierał wcześniejszą emeryturę, co w ostatecznym rachunku skutkowałoby przyznaniem mu wyższego świadczenia emerytalnego w kwocie 2.470,96 zł.

Zgodnie z treścią art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 748) emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego ogłasza w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” corocznie w terminie do dnia 31 marca tablice trwania życia, z uwzględnieniem ust. 3, dla wieku ubezpieczonych określonego w myśl ust. 2 (art. 26 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach).

Przepis art. 24 ust. 1b pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach stanowi, że wiek emerytalny dla mężczyzn urodzonych w okresie od dnia 1 lipca 1949 roku do dnia 30 września 1949 roku wynosi co najmniej 65 lat i 7 miesięcy.

Wysokość emerytury z I filaru ustala się przez podzielenie kwoty składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, i zwaloryzowanego kapitału początkowego przez okres średniego dalszego trwania życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego (wyrażonego w miesiącach). Średnie dalsze trwanie życia to wielkość statystyczna, która określa przeciętny okres, jaki zazwyczaj, statystycznie upływa od ustalenia prawa do emerytury do dnia śmierci ubezpieczonego. W gruncie rzeczy chodzi o ustalenie przewidywanego okresu pobierania przez daną osobę emerytury i – tym samym – równomiernego rozłożenia zgromadzonych składek i ewentualnie kapitału początkowego w ramach tego okresu. Średnie dalsze trwanie życia wyrażane jest w miesiącach i ustalane wspólnie dla kobiet i mężczyzn. Okres ten wynika z komunikatu prezesa GUS w sprawie tablicy średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn, ogłaszanego corocznie w terminie do 31 marca. Ogłoszone w ten sposób tablice średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn mają zastosowanie do emerytur na przyszłość (przyznawanych od dnia 1 kwietnia do dnia 31 marca następnego roku). Im wskazany tam okres średniego dalszego trwania życia dla osoby w wieku ubezpieczonego przechodzącego na emeryturę jest dłuższy, tym emerytura jest niższa. Oznacza to, że im później nastąpi przejście na emeryturę, tym większa będzie jej wysokość. Ustalając dalsze średnie trwanie życia dla potrzeb obliczenia emerytury przyznawanej z urzędu, przyjmuje się tablice obowiązujące w dniu, od którego zostanie przyznana ta emerytura (por. komentarz do art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, red. Gudowska, 2013, wyd. 1).

Z powyższego wynika, że tablice średniego dalszego trwania życia ogłasza Prezes Głównego Urzędu Statystycznego w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Monitor Polski corocznie w terminie do dnia 31 marca. W przypadku wnioskodawcy średnie dalsze trwanie życia dla potrzeb ustalenia emerytury zostało ustalone na podstawie

komunikatu Prezesa GUS z dnia 26 marca 2014 roku (M.P. 2014 r., poz. 245) i dla osób w wieku 65 lat i 7 miesięcy wyniosło 208,50 miesięcy.

Sąd Okręgowy w pełni popiera stanowisko Sądu Apelacyjnego w Łodzi wyrażone w wyroku z dnia 6 grudnia 2012 roku w sprawie o sygn. akt III AUa 605/12, zgodnie z którym z kategorię brzmienia art. 26 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach wynika wyraźnie, że emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego. Wskazać należy, że przepis ten dotyczy nabycia prawa do emerytury w powszechnym wieku emerytalnym.

Skoro więc ubezpieczony nabył prawo do emerytury na podstawie wskazanego wyżej przepisu w dniu 9 kwietnia 2015 roku, to organ rentowy zobowiązany był obliczyć należne mu świadczenie z uwzględnieniem wskaźnika średniego dalszego trwania życia wynikającego z Komunikatu Prezesa GUS z dnia 26 marca 2014 roku.

Zatem brak jest możliwości zastosowania spornego wskaźnika z 2009 roku, gdyż wtedy wnioskodawca nabył prawo do tzw. wcześniejszej emerytury na podstawie art. 46 ustawy o emeryturach i rentach, który reguluje nabycie prawa do świadczenia emerytalnego w obniżonym wieku.

W ocenie Sądu Okręgowego zaskarżona decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jest prawidłowa, a zastosowanie innego wskaźnika średniego dalszego trwania życia dla potrzeb ustalenia prawa do świadczenia emerytalnego S. W. wynika z cytowanych wyżej przepisów, które są kategorię w swej treści.

W świetle przedstawionej argumentacji oraz na gruncie przywołanych przepisów Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. w punkcie I sentencji wyroku oddalił odwołanie.

W toku procesu S. W. wniósł o wyrównanie emerytury za okres od dnia 1 października 2011 roku do dnia 15 marca 2015 roku w kwocie 9.145,22 zł wraz z ustawowymi odsetkami.

Należy podkreślić, że przeniesienie sprawy na drogę sądową przez wniesienie odwołania od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ogranicza się do okoliczności uwzględnionych w decyzji, a spornych między stronami. Poza tymi okolicznościami spór sądowy nie może zaistnieć. Przed sądem wnioskodawca może żądać jedynie korekty stanowiska zajętego przez organ rentowy i wykazywać swoją rację, odnosząc się do przedmiotu sporu objętego zaskarżoną decyzją, natomiast nie może żądać czegoś, o czym organ rentowy nie decydował.

Z tego względu odwołanie wnoszone od decyzji organu ubezpieczeń społecznych nie ma charakteru samodzielnego żądania, a jeżeli takie zostanie zgłoszone, sąd nie może go rozpoznać, lecz zobowiązany jest postąpić zgodnie z art. 477¹⁰ § 2 k.p.c.

Zakres rozpoznania i orzeczenia (przedmiot sporu) w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych wyznaczony jest w pierwszej kolejności przedmiotem decyzji organu rentowego zaskarżonej do sądu ubezpieczeń społecznych, a w drugim rzędzie przedmiotem postępowania sądowego determinowanego zakresem odwołania od tejże decyzji.

Mając na względzie fakt, iż w toku procesu S. W. wniósł dodatkowe żądanie w przedmiocie wyrównania emerytury, które nie było dotychczas rozpoznane przez organ rentowy, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁰ § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie II sentencji wyroku.